

- *Щодо наслідків тимчасової окупації території зони відчуження Чорнобильської АЕС (доповідач — академік НАН України А.В. Носовський)*
- *Науково-технічні проблеми підвищення експлуатаційних та технічних характеристик двигунів для авіаційної техніки (доповідач — кандидат технічних наук Ю.І. Торба)*
- *Про нагородження відзнаками НАН України та Почесними грамотами НАН України і Центрального комітету профспілки працівників НАН України (доповідач — академік НАН України В.Л. Богданов)*
- *Кадрові та поточні питання*

ІЗ ЗАЛИ ЗАСІДАНЬ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ 20 квітня 2022 року

Засідання Президії НАН України 20 квітня 2022 р. відбулося в режимі відеоконференції під головуванням президента НАН України академіка НАН України А.Г. Загороднього.

Члени Президії НАН України заслухали доповідь директора Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України академіка НАН України **Анатолія Володимировича Носовського**, присвячену обговоренню наслідків тимчасової окупації території зони відчуження Чорнобильської АЕС (стенограму див. на с. 66).

У доповіді було зазначено, що дії російських загарбників в зоні відчуження Чорнобильської АЕС створили реальні загрози світовій ядерній безпеці та завдали великої шкоди і збитків спорудам, лабораторному, офісному та технічному обладнанню.

Відразу після звільнення зони відчуження Чорнобильської АЕС від російських окупантів українські військові почали відновлювати магістральні шляхи, прибирати залишки військової техніки та сміття, знешкоджувати міни, залишені російськими арміями. Працівники підприємств зони відчуження, які першими потрапили до зони, виявили, що практично кожне офісне приміщення у будівлях підприємств має значні пошкодження й повністю розграбовано (російські окупанти крали як робоче майно, так і особисті речі працівників); розграбовано й пошкоджено всю автомобільну та спеціалізовану техніку в автопарках підприємств, знищено унікальні наукові та промислові лабораторії, вкрадено комп'ютери й офісну техніку, потрошено лабораторне і спеціальне вимірювальне обладнання.

Аналогічна ситуація склалася і з приміщеннями та майном Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України.

Науково-дослідні лабораторії установи є єдиними у світі, в яких проводилися комплексні дослідження проблем ядерної та радіаційної безпеки, що виникають на аварійних об'єктах атом-

ної енергетики, що було можливим завдяки наявності у структурі Інституту спеціалізованих лабораторій — радіохімічної, спектрометричної, матеріалознавчої, ядерної та радіаційної безпеки, а також радіоекологічної лабораторії. Тепер обладнання і накопичені унікальні дані втрачено.

Президія НАН України вирішила звернутися до міжнародних організацій у галузі енергетики з інформацією про варварські дії російських загарбників і підтримала пропозицію Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України щодо залучення благодійної допомоги для відновлення наукових лабораторій.

В обговоренні доповіді взяли участь президент НАН України академік НАН України А.Г. Загородній; віцепрезидент НАН України академік НАН України В.Л. Богданов; академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М. Локтев; академік-секретар Відділення загальної біології НАН України академік НАН України В.Г. Радченко; в.о. академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України академік НАН України С.В. Комісаренко; директор Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К. Мамутова НАН України член-кореспондент НАН України В.А. Устименко.

* * *

Далі члени Президії НАН України заслухали доповідь начальника експериментально-випробувального комплексу Державного підприємства «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка» (ДП «Івченко-Прогрес») кандидата технічних наук **Юрія Івановича Торби** про науково-технічні проблеми підвищення експлуатаційних та технічних характеристик двигунів для авіаційної техніки (стенограму див. на с. 73).

У доповіді зазначено, що науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи в галузі проектування та створення перспективних газотурбінних двигунів нового покоління і під-

Виступ академіка НАН України Анатолія Володимировича Носовського

Виступ начальника експериментально-випробувального комплексу ДП «Івченко-Прогрес» Юрія Івановича Торби

вищення ефективності сучасних двигунів є одним з важливих чинників зростання технічного рівня та конкурентоспроможності авіаційної техніки вітчизняного виробництва.

У ДП «Івченко-Прогрес» успішно здійснюється проектування авіаційних двигунів цивільного та військового призначення, виготовлення дослідних зразків, проведення їх випробувань, супровід виробництва та експлуатації серійних авіаційних двигунів, їх технічне обслуговування, а також проектування, виробництво, ремонт та техобслуговування газотурбінних приводів промислового призначення. Серійний випуск двигунів розробки підприємства виконує один з флагманів українського авіаційного двигунобудування АТ «Мотор Січ».

Сучасний авіаційний газотурбінний двигун є надскладним високотехнологічним продуктом, втіленням великої кількості науково-технічних розробок, що безпосередньо пов'язані з науковими дослідженнями в галузі матеріалознавства, міцності, металургії, хімії, інформаційних технологій, результатом цілого комплексу робіт з проектування, налагодження виробництва, експлуатаційної підтримки та подовження ресурсу. З метою впровадження сучасних наукових розробок в авіабудівній галузі ДП «Івченко-Прогрес» тісно співпрацює з науковими установами НАН України.

В рамках Угоди про науково-технічне співробітництво ДП «Івченко-Прогрес» з науковими установами і організаціями НАН України в галузі розроблення нових газотурбінних двигунів авіаційного і промислового призначення, підвищення технічних характеристик, ефективності та ресурсу, супроводу і ремонту техніки під час експлуатації отримано важливі практичні результати, які свідчать про перспективність такої співпраці та необхідність подальшого розширення кооперації між фахівцями ДП «Івченко-Прогрес» та науковцями Академії в галузі авіаційного двигунобудування.

В обговоренні доповіді взяли участь заступник директора ДП «Івченко-Прогрес» доктор технічних наук М.М. Мітрахович, перший віцепрезидент НАН України академік НАН України В.П. Горбулін; член Президії НАН України академік НАН України А.Г. Наумовець; академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М. Локтєв; директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С. Яцків.

* * *

Члени Президії НАН України розглянули також низку поточних питань, зокрема:

- заслухали інформацію віцепрезидента НАН України члена-кореспондента НАН України О.О. Рафальського про участь співробітників НАН України в онлайн-опитуванні щодо перейменування станції метро «Дружби народів» на «Бориса Патона».

Затверджено:

- доктора біологічних наук **Юришинця Володимира Івановича** на посаді заступника директора з наукової роботи Інституту гідробіології НАН України;
- доктора біологічних наук **Ляшенка Артема Володимировича** на посаді заступника директора з наукової роботи Інституту гідробіології НАН України;
- кандидата фізико-математичних наук **Семенову Юлію Володимирівну** на посаді ученого секретаря Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України;
- кандидата біологічних наук **Майстрову Надію Володимирівну** на посаді ученого секретаря Інституту гідробіології НАН України.

Погоджено призначення:

- доктора біологічних наук **Кияка Володимира Григоровича** на посаду завідувача відділу популяційної екології Інституту екології Карпат НАН України.

Відзнакою НАН України «За наукові досягнення» нагороджено:

- провідного наукового співробітника Державної установи «Інститут морської біології НАН України» доктора біологічних наук **Виноградова Олександра Костянтиновича** за багатолітню плідну наукову, науково-організаційну і педагогічну працю та вагомий особистий внесок у розвиток гідробіологічних досліджень.

Відзнакою НАН України «За професійні здобутки» нагороджено:

- співробітників Національного інституту стратегічних досліджень — головного наукового співробітника доктора філософських наук **Парахновського Бориса Олександровича**; завідувача відділу доктора наук з державного управління **Суходолою Олександром Михайловичем**; головного наукового співробітника доктора філологічних наук **Яворську Галину Михайлівну** — за багатолітню плідну працю на ниві наукового обґрунтування, аналізу та оцінювання проблем і перспектив сталого розвитку України, її національної безпеки, розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вирішення відповідних завдань та активне сприяння зміцненню творчих зв'язків з Національною академією наук України.

Відзнакою НАН України «За підготовку наукової зміни» нагороджено:

- співробітників Національного інституту стратегічних досліджень — завідувача відділу кандидата економічних наук **Базиліок Ярославу Борисівну**; головного консультанта доктора військових наук **Шамаєва Володимира Миколайовича** — за багатолітню плідну працю на ниві наукового обґрунтування, аналізу та

оцінювання проблем і перспектив сталого розвитку України, її національної безпеки, розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вирішення відповідних завдань та активне сприяння зміцненню творчих зв'язків з Національною академією наук України.

Відзнакою НАН України «Талант, натхнення, праця» нагороджено:

- старшого наукового співробітника Національного інституту стратегічних досліджень кандидата еко-

номічних наук **Касперович Юлію Володимирівну** за багатолітню плідну працю на ниві наукового обґрунтування, аналізу та оцінювання проблем і перспектив сталого розвитку України, її національної безпеки, розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вирішення відповідних завдань та активне сприяння зміцненню творчих зв'язків з Національною академією наук України.

За матеріалами засідання підготувала О.О. Мележик